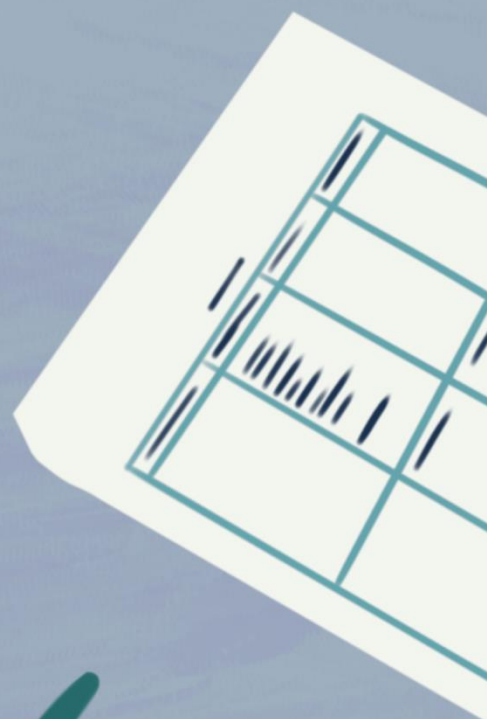

Încotro se îndreaptă evaluarea?

I. Cuvânt-înainte

Mai mult ca niciodată, încep să iasă la iveală problemele cu care învățământul românesc se confruntă zi de zi. Perioada pandemică a nuanțat lacunele pe care procesul de evaluare le-a dobândit în timp, fapt pentru care relevanța instrumentelor de evaluare folosite în prezent și-au pierdut relevanța, ele nemaiputând fi considerente benefice pentru asigurarea unei evaluări obiective, corecte și axate pe promovarea folosirii evaluării ca mijloc de învățare. În acest sens, elevii s-au axat pe obținerea unui rezultat considerat bun, în defavoarea dobândirii competențelor-cheie care să le asigure dezvoltarea armonioasă, iar componenta de feedback a fost foarte rar întâlnită.

Reforma în sistemul educațional din România a început cu modificarea structurii anului școlar, care presupune inclusiv adoptarea unor măsuri complementare de adaptare a instrumentelor de evaluare la noul mod de împărțire al modulelor de învățare. Este important ca, începând de acum, să facem pași spre introducerea unor instrumente de evaluare care să asigure deprinderea, de către elevi, a unor competențe necesare pentru buna integrare în societate și pe piața muncii și, în același timp, care să promoveze evaluarea ritmică ca mijloc de învățare continuă.

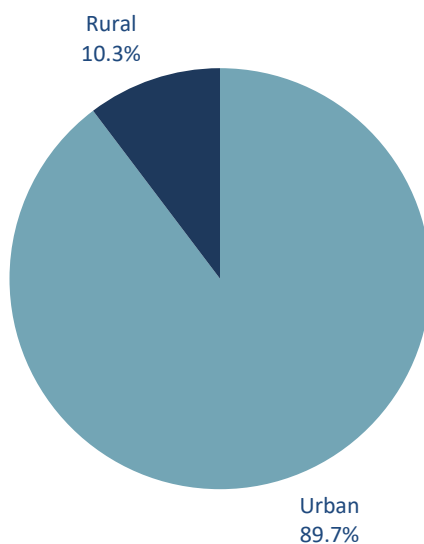
Consiliul Național al Elevilor a lansat o consultare la care au luat parte 16.172 de elevi din toată țara, pentru a afla perspectiva beneficiarilor direcți ai educației cu privire la eficiența actualului sistem de evaluare, cât și asupra unor posibile modificări ce ar putea fi implementate începând cu anul școlar viitor. În baza acestei consultări a fost relizat prezentul raport, al cărui conținut ne dorim să reprezinte un punct de plecare în adaptarea procesului de predare-învățare-evaluare la nevoile reale ale elevilor.

Biroul executiv al Consiliului Național al Elevilor

II. Rezultatele consultării

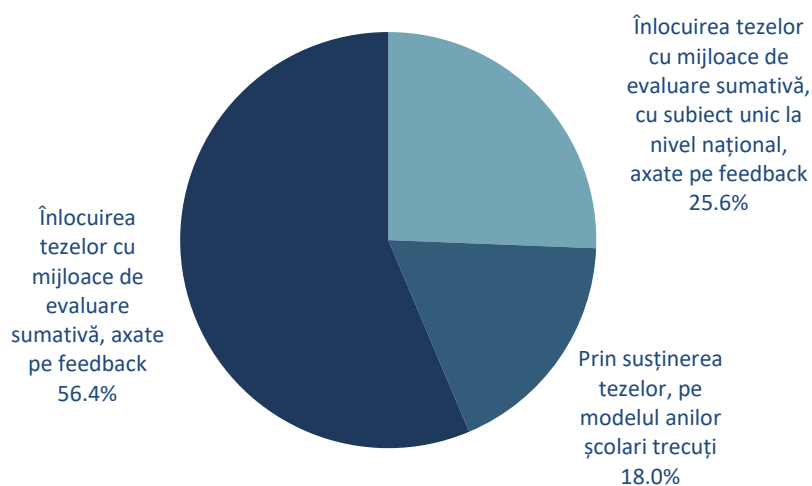
1. În ce mediu înveți?

Metoda de cercetare utilizată a fost chestionarul autocompletat, în mediul online. Eșantionul a fost de **16.172** elevi, din 41 județe și municipiul București. Dintre respondenți, **89,7%** sunt școlarizați într-o unitate de învățământ din mediul urban, în timp ce **10,3%** din respondenți urmează cursurile unei școli care își desfășoară activitatea în mediul rural.

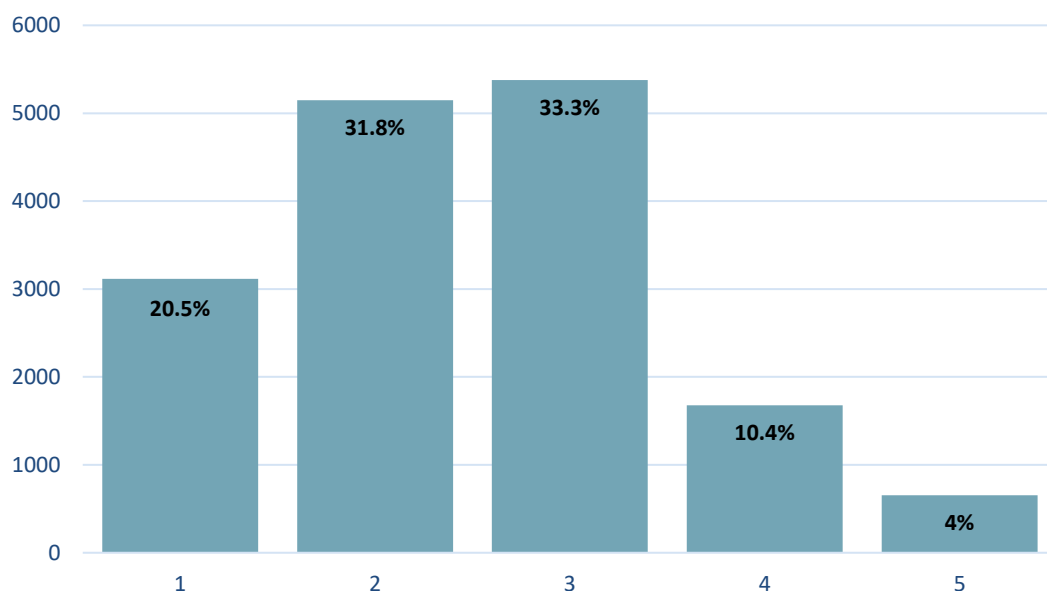
2. Cum consideri că ar trebui să se desfășoare procesul de evaluare de etapă?

Dacă vorbim despre perspectiva elevilor cu privire la instrumentele ce ar trebui folosite în procesul de evaluare sumativă, majoritatea covârșitoare a acestora (**56,4%**) sunt de părere că este nevoie ca tezele să fie înlocuite cu instrumente de evaluare care să permită profesorului să ofere un feedback comprehensiv elevului, astfel încât să poată fi adoptate măsuri remediale de învățare. La polul opus, **18%** sunt de părere că evaluarea sumativă a elevilor ar trebui să se desfășoare prin intermediul clasicelor teze.

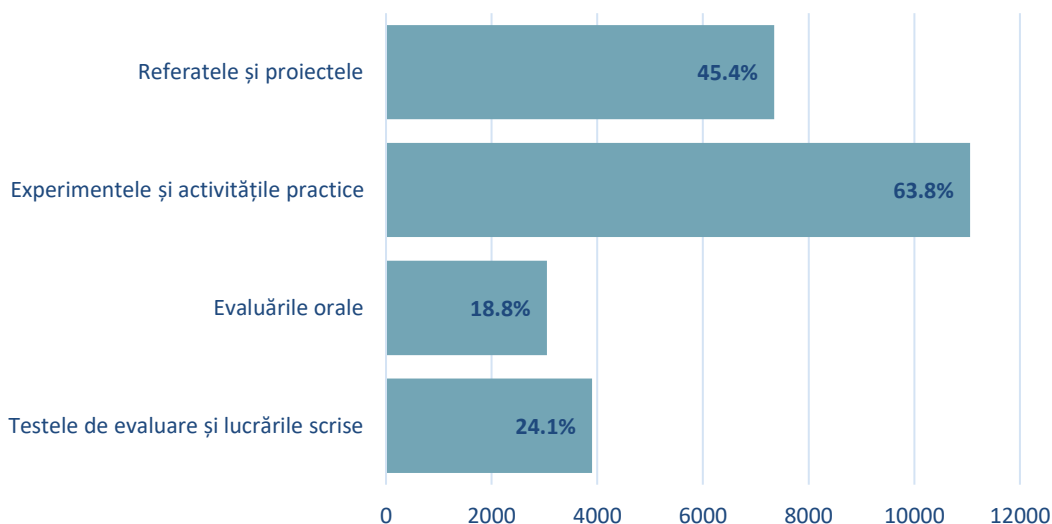
3. În ce măsură consideri că actuala formă de evaluare (prin teste, evaluări orale, teze etc.) poate reflecta nivelul real de cunoștințe și competențe pe care le are un elev?ⁱ

În ceea ce privește opinia elevilor referitoare la eficiența actualelor instrumente de evaluare folosite în școli (lucrări scrise, evaluări orale, teze etc.) și modul în care aceasta poate reflecta nivelul real de cunoștințe și competențe pe care le are un elev, **20.5%** consideră că evaluarea actuală nu reflectă deloc nivelul de cunoștințe și competențe ale unui elev. În același timp, **31.8%** dintre respondenți susțin că actuala formă de evaluare reflectă într-o mică măsură, **33.3%** într-o oarecare măsură iar doar **14.4%** afirmă că actuala formă de evaluare poate oferi o imagine clară a cunoștințelor și competențelor asimilate de către elev într-un anumit interval de timp.

4. Care consideri că este cel mai eficient mod de evaluare folosit la acest moment în școli?¹

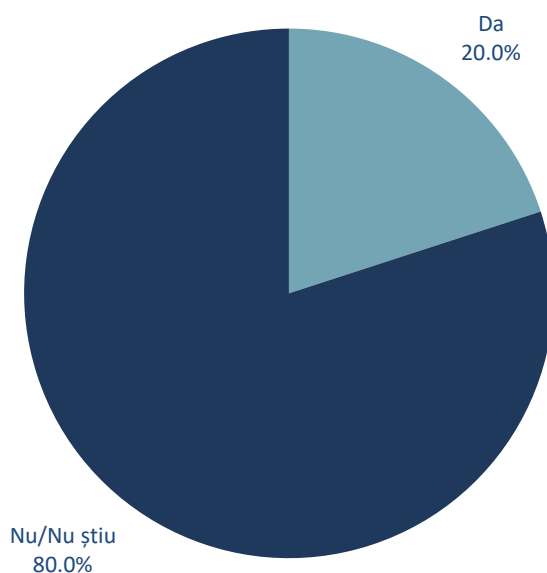
Întrebați despre care dintre actualele instrumente de evaluare folosite în școli sunt eficiente, au reieșit următoarele rezultate: cel mai eficient mod de evaluare folosit la acest moment în școli, în opinia respondenților, aflați în procent de **68,3%**, sunt experimentele și activitățile practice. Aproape jumătate dintre respondenți, **45,4%** susțin faptul că evaluarea realizată prin intermediul referatelor și proiectelor asigură eficiență, în timp ce **24,1%** dintre persoanele chestionate menționează faptul că testele și evaluările reprezintă cel mai eficient instrument actual de evaluare.

Totodată, în procent de **18,8%** dintre respondenți afirmă faptul că evaluările orale sunt, în acest moment, cele mai eficiente în momentul în care ne raportăm la o evaluare eficientă.

¹ Elevii au putut alege variante multiple.

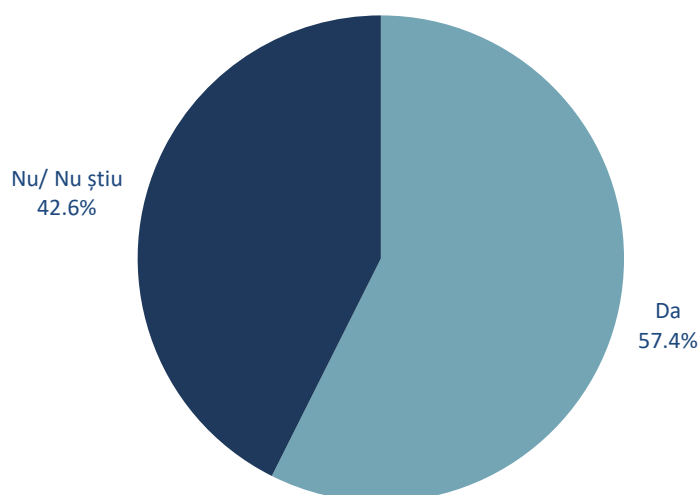
5. În urma evaluărilor pe care le-ai susținut, ai beneficiat de un plan individual de învățare, care să cuprindă activități remediale pe care trebuie să le întreprinzi împreună cu profesorul de la clasă?

Întrebați dacă în urma evaluărilor pe care le-au susținut, au beneficiat de un plan individual de învățare, care să cuprindă activități remediale pe care trebuie să le întreprindă împreună cu profesorul de la clasă pentru a acoperi eventuale lacune, majoritatea elevilor participanți la consultare (**80%**) afirmă că nu au beneficiat sau nu le-a fost adus la cunoștință faptul că pot beneficia de un astfel de instrument de sprijin, în timp ce doar **20%** menționează faptul că au putut creiona alături de cadrele didactice de la clasă planuri de învățare individuale.

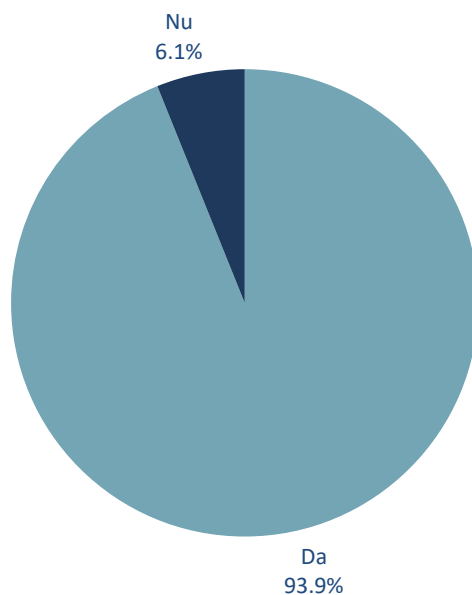
6. Consideri oportună introducerea unor evaluări cu subiect unic la nivel național, organizate la începutul, respectiv la sfârșitul anului școlar, care să stea la baza unui plan individual de învățare?

Din totalul respondenților, peste **57,4%** consideră benefică introducerea unor evaluări standardizate, cu subiect unic la nivel național,, la începutul, respectiv la sfârșitul anului școlar, care să fie utilizate pentru monitorizarea evoluției elevilor și pentru identificarea unor măsuri de sprijin, în timp ce **42,6%** susțin contrariul.

7. Te-ai simțit vreodată presat de sistemul de evaluare?

În ceea ce privește efectele evaluării asupra stării psiho-emoționale a tinerilor , **93,9%** dintre elevii care au participat la consultare afirmă că s-au simțit presați de sistemul de evaluare, în timp ce doar **6,1%** susțin contrariul.

8. Care consideri că sunt problemele actualului sistem de evaluare folosit în școlile din România?

Printre problemele pe care elevii le identifică zi de zi atunci când vorbim de procesul de evaluare, amintim următoarele:

- *„Consider că în școală se pune multă presiune pe elevi. Sunt de părere că nu poți fi bun la toate și asta e problema. Pentru a fi considerat un elev bun, trebuie să ai 10 pe linie. Nu toți elevii pot suporta aceasta presiune și ajung să se desconsidere atât pe ei, cât și nivelul lor intelectual.”;*
- *„Notele sunt folosite nu doar ca un mod de evaluare, ci și ca un mod de pedepsire a elevului dacă are o opinie diferită, dacă vorbește cu colegul de banca etc.”;*
- *„Sistemul actual de evaluare determină elevii să considere importante doar notele. Majoritatea elevilor nu se gândesc la formarea de competențe și cunoștințe reale, ci se gândesc doar la cum să ia o nota mai mare. La acest mod de gândire toxic la nivel individual, cât și la nivel de țară contribuie vorbele părinților și ale profesorilor. Cel mai important lucru ce trebuie schimbat în sistem nu este modul în care se dau lucrările sau cât de des se dau acestea, ci scopul lor.”;*
- *„Închistarea în metode vechi, reticenta în a apela la mecanisme digitale, slaba combatere a plagiatului și lipsa promovării integrității academice.”.*

III. Propuneri și recomandări

În contextul în care a fost anunțat faptul că deciziile cu privire la implementarea unor reforme în sistemul de evaluare din România vor fi luate în luna aprilie 2022, Consiliul Național al Elevilor formulează următoarele propuneri și recomandări:

- pilotarea, la nivel de sistem, începând cu anul școlar 2022-2023, a unor evaluări standardizate transdisciplinare (una la începutul anului școlar, respective una la finalul anului școlar), prin care să fie evaluată deprinderea competențelor-cheie prevăzute de Legea educației naționale;
- înlocuirea lucrărilor scrise semestriale (teze) cu alte instrumente de evaluare sumativă, care să permită axarea pe feedback oferit individual fiecărui elev;
- înlocuirea notelor oferite la disciplinele aferente ariei curriculare Arte, respectiv la educație fizică și sport (discipline prin care se pune accent pe aptitudinile elevilor) cu un set de calificative;
- elaborarea, de către Ministerul Educației și Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație, a unor ghiduri metodologice care să sprijine cadrele didactice în elaborarea și utilizarea unor instrumente de evaluare moderne, care să combine evaluarea cunoștințelor elevilor cu abilitatea de a le aplica în diverse spețe teoretice și aplicații practice;
- implementarea unor programe de formare inițială și continuă a cadrelor didactice, prin care să se pună accent pe modalitățile de utilizare a unor instrumente de evaluare moderne, axate pe evaluarea gradului de deprindere a unor competențe-cheie. Ținând cont că reforma evaluării este un proces lent și care ar trebui să se facă treptat, este important să fie oferite exemple de bune practici și instrumente de sprijin;

-
-
- stabilirea clară a unor standarde de învățare, a unor trepte de evoluție și a unor descriptori ai performanței, care să definească nivelul estimat de învățare și caracteristicile activităților ce ar trebui realizate de elevi. Aceste standarde trebuie să definească foarte clar ce ar trebui să știe, să înțeleagă și să poată face elevii și ar trebui să ghideze modul în care profesorii planifică activitatea de predare-învățare-evaluare. De asemenea, pe lângă aceste standarde, este importantă stabilirea scopurilor evaluării pentru fiecare tip de evaluare în parte;
 - dezvoltarea comunicării profesor-elev-părinte, astfel încât feedbackul să fie transmis în mod eficient către toți actorii implicați în procesul de educație și pentru a putea identifica cele mai bune măsuri remediale, adaptate nevoilor individuale ale elevilor;
 - introducerea unor prevederi privind echitatea în evaluare, prin stabilirea unor standarde de evaluare diferențiate pentru elevii cu cerințe educaționale speciale, care să permită adaptarea la specificul fiecărui elev;
 - promovarea, în rândul managerilor școlari și profesorilor, a folosirii evaluării formative ca mijloc de învățare și ca instrument de măsurare al progresului școlar;

